

© Совет на Европа/ Европски суд за човекови права, 2012. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот. За понатамошни информации видете ја целосната назнака за авторски права на крајот на овој документ.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Информативна белешка за судската пракса на Судот бр. 106

март 2008

Budayeva and Others v. Russia - 15339/02

Пресуда 20.3.2008 [Секција I]

Член 2

Позитивни обврски

Пропуштање на властите да спроведат политики за планирање на земјиштето и за спасување во итни случаи во светлина на предвидливиот ризик од свлечиште, што би довел до човечки загуби: *повреди*

Член 1 од Протоколот 1

Член 1 став 1 од Протоколот 1

Мирно плодоуживање

Соодветност на мерките преземени од властите за да се обезбеди алтернативно сместување и помош во итни ситуации за жртви на оштетување на имотот предизвикано од свлечиштето: *нема повреда*

Факти: Градот Tyrnauz (Русија) е сместен во област каде свлечишта се забележани секоја година од 1937 наваму. Летото 2000 бил погоден од серија свлечишта во седумдневен период кога имало најмалку 8 пријавени смртни случаи, вклучувајќи го и сопругот на првата апликантка. Нејзиниот помлад син бил, исто така, сериозно повреден, додека втората апликантка и нејзината ќерка претрпеле сериозни опекотини од триење. Домовите и имотот на апликантите биле уништени и, иако им се доделени бесплатни живеалишта за замена и паушална сума за итни случаи, нивното здравје се влошило по несреќата. Обвинителството решило да не поведе кривична истрага ниту за катастрофата, ниту за смртта на сопругот на првата апликантка, која се сметала за несреќен случај. Граѓанската постапка потоа поведена од апликантите против властите е отфрлена врз основа на тоа што локалното население било информирано за ризикот од страна на медиумите и биле преземени сите разумни мерки за тој да се ублажи.

Во постапката пред Европскиот суд, Владата тврдеше дека исклучителната сила на свлечиштето значела дека тоа не можело да се предвиди ниту запре,

а дека сите жители кои се вратиле во своите домови по првиот бран, го сториле тоа кршејќи ги наредбите за евакуација.

Од своја страна, апликантите ги обвиниле властите дека пропушtile да направат суштествени поправки на расипаната опрема, да издадат предупредувања однапред или да спроведат истрага. Тие поднеле службени документи што покажуваат дека во окружниот буџет не се одделени никакви средства за поправка и дека доста време пред катастрофата, властите добиле низа предупредувања од планинскиот институт (државната агенција одговорна за следење на временските ризици во областите со голема надморска височина), повикувајќи ги да ги извршат поправките и да постават набљудувачки места што ќе ја олеснат евакуацијата на населението, ако стане неопходна. Едно од последните предупредувања споменувало човечки загуби и повредени доколку мерките не се спроведат итно.

Право: Член 2 – (а) Несоодветно одржување и пропуштање да се воспостави систем на предупредување: Делокругот на позитивните обврски на државата во сферата на помошта во итни случаи зависи од потеклото на заканата и степенот во кој ризикот може да се ублажи. Релевантен фактор тука е дали околностите на случајот посочуваат дека непосредно претстои јасно препознатлива природна опасност, како што е некое повторливо невреме што погодува одредена област развивана за човечко населување или користење. Властите во 1999 добиле бројни предупредувања што требало да ги алармираат околу растечкиот ризик од големо свлечиште. Навистина, тие биле свесни дека свлечиштето, независно од размерот, би имало разорни последици поради оштетената одбранбена инфраструктура. Иако потребата од итни поправки била нагласена доста јасно, не биле распределени средства. Не биле преземени суштествени практични мерки за да се обезбеди сигурноста на локалното население: не биле дадени предупредувања и не била издадена, објавена или спроведена наредба за евакуација; упорните барања на планинскиот институт да се постават временски набљудувачници биле игнорирани; немало докази за никаква регулаторна рамка, политики на земјишно планирање или специфични мерки за безбедност што биле воведен; а опремата за задржување на калта не била соодветно одржувана.

Се' на се', властите не презеле никакви мерки пред катастрофата. Немало оправдување за нивното пропуштање да спроведат политики на земјишно планирање и за помош во итни случаи, имајќи го на ум предвидливиот ризик за загуба на човечки животи. Сериозните административни пропусти коишто го спречиле спроведувањето на овие политики ја предизвикале смртта на сопругот на првата апликантка и повредите, нејзини и на други членови на нејзиното семејство. Властите, оттука, не ја исполниле својата должност да воспостават законодавна и административна рамка што ќе обезбеди делотворна заштита на правото на живот.

Заклучок: повреда (едногласно).

(b) Судски одговор на катастрофата: Во рок од една седмица по катастрофата, обвинителството веќе реши да се откаже од кривичната истрага за смртта на сопругот на првата апликантка. Судската истрага за причините на смртта беше ограничена на непосредната причина за смртта, а не ги испитуваше прашањата на почитување на правилата за безбедност или одговорноста на властите. Овие прашања не беа предмет ни на никаква кривична, административна, ниту техничка истрага. Особено, воопшто не беше преземена постапка за проверка на бројните наводи за несоодветно одржување и пропуштање да се воспостави систем на предупредување. Барањата на апликантката за обештетување како да беа отфрлени од

домашните судови, зашто тие пропуштија да покажат до кој степен небрежноста на државата е она што предизвикало штета што ја надминува онаа неизбежната во природна катастрофа. На прашањето, сепак, би можело да се одговори дури со комплексно вештачење и утврдување на фактите до кои пристап имале само властите. Од апликантите, оттука, се барало да обезбедат докази кои не им биле достапи. Во секој случај, домашните судови не ги искористиле целосно своите овластувања да ги утврдат фактите со повикување сведоци или со барање вештачења, кога доказите изведени од апликантите содржеле извештаи што сугерирале дека и определени службени лица ја споделуваат нивната загриженост. Оттука, прашањето на одговорноста на државата за несреќниот случај никогаш не била истражена или испитана од ниеден судски или административен орган. Оттука, прашањето на одговорноста на државата за несреќниот случај никогаш не било истражено или испитано од некој судски или административен орган.

Заклучок: повреда (едногласно).

Член 1 од Протоколот 1 – Беше нејасно во колкава мерка соодветното одржување на одбрамбената инфраструктура можело да ја ублажи исклучителната сила на свлечиштата. Ниту пак било покажано дека штетата на домовите или имотот на апликантите можела да биде спречена со систем а предупредување, така што тоа не можело недвосмислено да се припише на небрежноста на државата. Понатаму, обврската на државата да го штити приватниот имот не може да се посматра како истоветна со обврската да се надомести целосната пазарна вредност на уништениот имот. Надоместот понуден од државата мора да се проценува во светлина на сите други мерки преземени од властите, комплексноста на ситуацијата, бројот на сопственици и економските, социјалните и хуманитарните прашања инхерентни на обезбедувањето помош во случаи на катастрофа. Надоместот за домување понуден на апликантите не е очигледно непропорционален. Имајќи го предвид големиот број на жртви и размерот на операцијата на помош во ити случаи, горниот лимит (RUB 13,200, приближно EUR 530) на надомест за предметите од домаќинството се чини оправдан. Пристапот кон овие надоместоци бил директен и автоматски и не опфаќал постапка на оспорување или потреба да се докажат стварните загуби. Условите под кои бил доделуван надоместот, оттука, не наметнувале непропорционален товар врз апликантите.

Заклучок: нема повреда (едногласно).

Член 41 – За непарична штета да се доделат EUR 30,000 на првата апликантка, EUR 15,000 на втората апликантка и по EUR 10,000 на секој од останатите апликанти.

На овој линк може да се најдат [Case-Law Information Notes](#)

© Совет на Европа/Европски суд за човекови права 2012

Официјални јазици на Европскиот суд за човекови права се англискиот и францускиот. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот, ниту Судот презема било каква одговорност за неговиот квалитет. Преводот може да се префрли од HUDOC базата на податоци за судската пракса на Европскиот суд за човекови права (<http://hudoc.echr.coe.int>) или од други бази на податоци со кои Судот го споделил. Може да биде репродуциран за некомерцијални цели под услов да се наведе потполниот наслов на предметот заедно со горната назнака за авторски права и споменувањето на Human Rights Trust Fund. Ако постои намера да се употреби некој дел од овој превод за комерцијални цели, Ве молиме контактирајте ги publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.